

ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ПРАВА І ДЕРЖАВИ

УДК 340.12

В. Б. Войчишин, асистент

Чернівецький національний університет імені Ю. Федьковича

Кафедра філософії та теорії права

Університетська, 2, Чернівці, 58002, Україна

КІБЕРНЕТИЧНИЙ ЗЛОЧИН ЯК ЦІННІСНЕ ПОНЯТТЯ

В статті розкривається специфіка кібернетичного злочину, як комунікативного, інформаційно зумовленого феномену. Крізь призму аксіологічних елементів цінності та антицінності кібернетичний злочин постає, не просто, як суспільно небезпечна дія, а як ціннісна або ж антиціннісна інформаційна діяльність, котра направлена на порушення спів-буття-з-Іншими в межах кібернетичного простору.

Ключові слова: кібернетичний злочин, цінність, антицінність, інформація

Постановка проблеми. Будь-яка діяльність людини в межах правової реальності завжди знаходилась під пильною увагою філософів та юристів, примушуючи останніх суттєво замислитись над орієнтирами, що спонукають людину до певної дії. Напружені пізнавальні процеси в цьому напрямі призвели до відкриття нових пізнавальних горизонтів, створивши для дослідника широке коло нез'ясованих питань. Сутність одного з них зводилась до з'ясування мотиваційної складової волеереалізаційного процесу, яка за науковим задумом повинна розкрити механізм формування поведінки суб'єкта, зокрема і її делінквентних форм. Але що ж це за механізм та які особливості приведення його в дію? Що ж це за орієнтир, який керує суб'єктом у його повсякденній діяльності? Яка послідовність роботи його важелів та в чому полягає суть його виняткової важливості?

Роздуми над поставленими запитаннями з необхідністю приводять нас до сфери аксіологічної науки, в межах якої вбачається повноцінне осмислення та всебічне досягнення орієнтирів людських вчинків. Світ цінностей – особливий рівень існування явищ, у якому предметні властивості вчинків, подій і процесів тісно співвідносяться з людиною, її потребами та інтересами, внутрішнім світом. Цінності сприяють формуванню таких предметів, які завдяки своїм внутрішнім чи зовнішнім властивостям становлять неабияку значущість в житті людини.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аксіологічній проблематиці у філософському дискурсі приділяли увагу у своїх працях такі мислителі, як І. Кант, Ф. Гегель, С. Франк, Н. Гартман, Г. Ріккерт, Е. Кассіер, Ф. Brentano, Ж. – П. Сартр, М. Хайдеггер. У філософсько-правовій літературі проблема цінностей розкривалась у працях наступних вчених: Р. Алексі, В. Кравіца, М. ван Хука, П. Рабіновича, Н. Неновські, А. Полякова, Ю. Пермякова, С. Максимова, І. Честнова, Ю. Ветютнева.

Мета статті полягає у розкритті феномену кібернетичного злочину, з допомогою аксіологічних категорій: цінності та антицінності.

Виклад основного матеріалу. Праксеологічний погляд на ціннісну проблематику дає змогу розгледіти і об'єктивний зміст цінності. Наше ціннісне відношення до певного явища чи події завжди визначається їх власним, особливим змістом [1, с. 108]. Проте можуть складатись обставини, за яких окремо взятий індивід або соціальна група самостійно «наповнюють» певний феномен ціннісним змістом, автоматично надаючи йому статусу аксіологічного. Така «аксіологічна локалізація» набуває суб'єктивістської спрямованості, та не у всіх випадках набуває об'єктивного статусу. Але що ж насправді являє собою цінність та яка з наявних дефініцій найглибше і найповніше розкриває її природу?

На думку болгарського дослідника Н. Неновські, цінністю може бути те, що становить певне позитивне значення для конкретного суб'єкта, окремо взятої соціальної групи чи

соціуму загалом. Специфіка цінності, на його думку, проявляється насамперед у тісному взаємозв'язку з людиною, яка без неї унеможливує своє буття [2, с. 25].

Цінність завжди має чітко визначену інтенцію, за відсутності якої легітимація та реалізація втрачають свій сенс. Ціннісна інтенція – це своєрідна ціль, яка внаслідок пізнавальної активності суб'єкта на самого ж суб'єкта і спрямовується. У зв'язку з цим можемо прийти до висновку, що ціннісний критерій є безпосередньо закладеним у природу людини, адже вона сама здатна визначити й обрати, що є цінністю, а що абсолютно не має до неї відношення. Тож поза межами людських потреб, інтересів та взаємовідносин немає й цінностей. Проте, як слушно зауважує вітчизняний правознавець П. Рабінович, зміна потреб свідчить про об'єктивну основу зміни ціннісних орієнтирів, оскільки, цінність визначається, як властивостями об'єкта, «носія» цінностей, так і потребами суб'єкта. Відповідно, вона втілює єдність об'єктивного та суб'єктивного, опосередковує специфічні суб'єкт-об'єктні відносини. Конструктивними елементами таких відносин виступають: предмет (об'єкт), іманентна властивість якого – задовольняти потреби та інтереси суб'єкта, і безпосередньо сам суб'єкт, у якого в результаті певної діяльності формується потреба у предметі [3, с. 9].

Серед наявних визначень цінності можемо з упевненістю констатувати полісемантичний характер висловлювань про неї. Проте при визначенні поняття цінності завжди існує «спільний фундамент», від якого відштовхуються всі наявні філософсько-правові концепції та які беззаперечно приймаються усіма представниками різноманітних наукових шкіл та напрямків. Такою єднальною спільністю виступають насамперед категорії визнання та значимості, які знаходять свою об'єктивізацію практично у всіх аксіологічних системах.

На подальшу увагу заслуговує об'єктивна характеристика вищезгаданих аксіологічних елементів, оскільки таким чином стає можливим розгляд ціннісного та антиціннісного більш повноцінно, розкриваючи всі грані та особливості їх існування. Завдяки об'єктивному поглядові на цінності й антицінності виникає змога абстрагування від суб'єктивних потреб та інтересів, стає можливим вихід за межі особистих уподобань та оцінок, відбувається редукування всього штучно вигаданого й набутого, що створює вихід у сферу об'єктивного.

При цьому слід звернути увагу на відносність та своєрідну аксіологічну нестабільність цінності. Йдеться, насамперед, про мінливість межі розмежування цінності й антицінності. Адже дуже часто те що вважається цінністю, через певний проміжок часу втрачає цей статус – і навпаки. Те, що завжди вважалося антиціннісним, за певного стану справ набуває статусу ціннісного. Яким дивним та незвичним, на перший погляд, здавалося б нам таке «аксіологічне рокірування», на практиці ж його реалізація здійснюється з неабиякою легкістю. Наприклад, те, що за одного правопорядку вважалося справедливим, за іншого може вважатися злочином – і навпаки.

Інформаційні та глобалізаційні процеси, що стали невід'ємними складовими сучасного простору буття, виявились головними причинами «аксіологічної переорієнтації» суспільства. Переоцінка цінностей завжди мала місце підчас різноманітних проміжних етапів розвитку та існування соціуму. Префікс «пере-», тут – своєрідне надбання людської екзистенції в якості невідчужуваного онтологічного досвіду як переходу до чогось нового та раніше незвіданого [4, с. 5]. Питання переоцінки цінностей зумовлено зміною структури потреб та інтересів, як окремо взятого індивіда, так і соціуму загалом. Однією із найактуальніших потреб інформаційного суспільства, виявилась потреба миттєвої та безперебійної комунікації, яка стала можливою завдяки блискавичному розвитку інформаційних технологій. В рамках інформаційного суспільства комунікація розуміється, насамперед, як нова форма взаємозв'язку між індивідами, з допомогою якої, обмін інформацією суттєво спрощується та полегшується.

Все вищесказане дає нам змогу твердити про тісний взаємозв'язок комунікації та інформації. Оскільки, комунікація без інформації є пустою та нікому не потрібною сукупністю взаємодій, інформація без комунікації є нічим іншим, аніж замкнутою системою подій та фактів, яка втрачає свою вагомість та актуальність. Таким чином, комунікація за своєю природою є чимось інтерсуб'єктивним, а інформація – суб'єктивним. Принцип інтерсуб'єктивності означає, що смисл комунікації не розчиняється в свідомості конкрет-

ного суб'єкта, чи в зовнішньому соціальному світі, а розкривається лише в процесі взаємодії суб'єктів [5, с. 85]. Суб'єктивність інформації впливає зі специфіки її направленості та спрямованості. Адже, певна інформація являється цінністю лише для вузького кола осіб чи соціальних груп зокрема. Наприклад, інформація про розташування засекречених військових об'єктів навряд чи може зацікавити пересічного громадянина. Дані про точне місце знаходження небезпечного рецидивіста, які становлять таємницю слідства, є цінністю виключно для працівників правоохоронних органів. Тож задоволення будь-якої потреби залежить від якості комунікації та обсягу і оперативності набутої кожним індивідом інформації. Інформація, як засіб задоволення потреб трансформується в найбільш актуальну потребу.

Обсяг і повнота набутих індивідами знань (інформації) визначають міру їх мобільності в суспільстві. Рівень мобільності характеризується можливістю та здатністю людини, а також допоміжних електронних пристроїв сприймати, аналізувати й опрацьовувати певний пласт інформації. Такою інформацією можуть бути будь-які відомості й дані про стан суспільства, держави, навколишнього середовища, а також інша особиста інформація, яка цікавить індивіда в процесі його діяльності. Тож можемо з упевненістю стверджувати, що основним елементом комунікаційного процесу постає інформація, яка у зв'язку з бурхливим розвитком інформаційних технологій набула електронного вигляду. За такого стану справ беззаперечним є той факт, що станом на сьогодні основною формою капіталу є інформація, «полювання» на котру в деяких випадках вимагає значних фінансових ресурсів, складних гносеологічних процесів, а інколи і людських життів.

У сучасних умовах Інтернет є реальністю (віртуальною) безособистісного спілкування, де цінність самої інформації, а також можливість її безперешкодного здобуття нівелюють цінність самого суб'єкта комунікації. Завдяки деперсоніфікації основною цінністю вже є не людина, а інформація, яка обробляється та зберігається в комп'ютерних системах та мережах. Такий стан справ змушує добряче замислитись над аксіологічною ієрархією у віртуальному просторі.

Суспільство через установаження різноманітних соціальних інститутів визначає найбільш прийнятні способи набуття й освоєння цінностей. Найкоротшим же шляхом до цінності й скоєння злочину, що виступає результатом або неадекватного розуміння способу набуття цінності, або ж упертого небажання діяти у відповідності з прийнятими у суспільстві нормами та правилами поведінки. Бажання несанкціонованого і неправомірного отримання інформації зумовлює вчинення діянь, які в подальшому отримали назву кібернетичних злочинів та закріпились у нормах позитивного права. За влучним висловом російського філософа права Ю. Пермякова, злочин обмежує світ людини тими цінностями, заради яких він скоюється [6, с. 79]. Це дає нам підстави твердити, що кібернетичний злочин у більшості випадків вчиняється насамперед задля заволодіння інформацією, використання якої на думку суб'єкта злочину дасть змогу розширити світ його зовнішньої свободи.

Проте якщо б не була напруженість та проникливість пізнавальних процесів, перед суб'єктом завжди залишатиметься вибір на кшталт кіркегорівського «або-або», який зводить сферу суб'єктивних роздумів до вибору першого або ж другого шляху [7, с. 8-9]. Для суб'єкта права, що перебуває в певній ситуації, дуальність вибору зводиться до обрання правомірної або ж протиправної поведінки. Така екзистенціальна конструкція данського філософа абсолютно чітко промальовує присутність аксіологічної проблематики. Адже, відсутність нейтральної позиції свідчить про вибір ціннісного або ж антиціннісного у бутті конкретно існуючого пізнавального суб'єкта, а також про неможливість обрати щось інше, окрім запропонованого.

Інформація як стратегічна цінність визначає тактику діяльності людини з досягнення інших цінностей. Інформація – засіб досягнення інших цінностей. Обсяг інформації визначає ціль і напрямок діяльності людини по досягненню інших цінностей. Кожна людина вибирає для себе основну цінність (будує ієрархію цінностей) і визначає те, чим може пожертвувати заради досягнення інших цінностей і в якій послідовності.

Кримінальний кодекс України у ст. 361-2 встановлює відповідальність за несанкціонований збут або розповсюдження інформації з обмеженим доступом, яка зберігається в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих системах, комп'ютерних мережах або на носіях такої інформації [8, с. 120]. Але що ж це за інформація з обмеженим доступом? Яке її поняття та які її види?

Згідно із Законом України «Про інформацію», інформація з обмеженим доступом за своїм правовим режимом поділяється на: конфіденційну і таємну. Конфіденційна інформація – це відомості, які знаходяться у володінні, користуванні або розпорядженні окремих фізичних чи юридичних осіб і поширюються за їх бажанням відповідно до передбачених ними умов. До таємної інформації належить інформація, що містить відомості, які становлять державну та іншу передбачену законом таємницю, розголошення якої завдає шкоди особі, суспільству і державі [9].

Звісно, інформація, як і будь-яка інша цінність, перебуває в постійному русі, безперервній динаміці. Інформації як сукупності певних відомостей завжди була притаманна мінливість, тимчасовість, актуальність, оперативність та ідентичність, які в кінцевому підсумку відображали її специфіку та динаміку. Інформація, що сьогодні є актуальною (становить певну цінність), завтра може втратити свій ціннісний потенціал, перетворившись у деактуалізований набір фактів, які зайняли своє скромне місце в архівах серверних файлових систем. Аналогічну ж ситуацію спостерігаємо у сфері кібернетичних злочинів.

Проте інформація може виконувати роль і антицінності [10, с. 333], яка протистоїть гармонійному існуванню буттєвого устрою, намагаючись різноманітними способами «розхитати» впорядковану соціо-нормативну систему. Інформація здатна завдавати шкоду не лише честі, гідності та діловій репутації конкретної особи, а й міждержавним відносинам, що виливається при таких обставинах у інформаційні війни. Крім того, в рамках віртуальної реальності мова йде про різноманітне шкідливе програмне забезпечення, яке й несе на собі антиціннісне навантаження. До їх переліку можемо віднести різноманітні віруси, трояни, руткіти, експлойти, а також усі можливі варіанти їх модифікації.

В ідеологічній основі антиціннісних орієнтацій лежить поняття хаосу, де «основною нормою» виступає аномія як буквально беззаконня, заперечення існування будь-яких нормативних систем. Тож така глобальна вкоріненість антицінності та її хаотично-деструктивна спрямованість не може не відобразитись на регулятивній діяльності таких суспільних регуляторів, як право, релігія та мораль. Ідентичний розвиток подій з приводу хаотично-деструктивної спрямованості можемо з легкістю спостерігати у віртуальній реальності, де шкідливе програмне забезпечення у всьому його розмаїтті намагається внести свій негативний внесок у руйнування та спотворення клієнтських та серверних файлових систем.

Для кращого усвідомлення вищенаписаного спробуємо детальніше звернути увагу на функціонування шкідливих програмних механізмів, а саме на принципи роботи комп'ютерних вірусів, які, на відміну від інших шкідливих програм, мають особливу деструктивну інтенцію. Своєю дією в рамках комп'ютерної системи вірус імплементує закладений у його «тілі» програмний код, який у подальшому «вбудовується» в програму (а саме у приналежні до неї виконавчі файли), таким чином руйнуючи її початковий код, що й у підсумку призводить до порушення логіки функціонування програми [11, с. 29].

Осмислюючи все вищесказане з приводу роботи комп'ютерного вірусу в аксіологічній площині можемо прийти до висновку, що цінністю в даному випадку є вже не стільки інформація, яка обробляється та зберігається в комп'ютерних системах, а її структурна цілісність (чітка логічна послідовність, та обумовленість). Тож від цілісності інформації, а саме її первинної системності, цілісності та логічної детермінованості залежить стабільне функціонування як комп'ютерної системи та мережі, так і цілої віртуальної реальності як системи взаємодії віддалених та локальних комп'ютерних систем. Але, за певних умов та при всій своїй деструктивності, комп'ютерний вірус може нести у собі й «позитивний заряд». Особливо цінність комп'ютерного вірусу прослідковується при виникненні питань міждержавної безпеки, оскільки мова йде не про конкретну комп'ютерну систему чи мере-

жу, а про безпеку людства загалом. Достатньо лише згадати про прецедент із Іраном, коли один із векторів державної політики був спрямований на збагачення ураном, що в подальшому повинно було безперешкодно сприяти створенню атомної бомби. Але внаслідок інфікування іранських комп'ютерних систем вірусним програмним забезпеченням унеможливило продовження небезпечної діяльності у цій країні. Комп'ютерний вірус фактично перешкодив протиправній діяльності Ірану, цим самим захистивши людство від неабиякої небезпеки. Тож, як бачимо комп'ютерні віруси в деяких випадках можуть бути використані на благо людини, усуваючи меншим злом більше зло.

Антицінність за своїми внутрішньо субстанційними характеристиками завжди є знецінюючим фактором, намагаючись перетворити добро у зло, гармонію в хаос, правопорядок у безправ'я, замінити відповідальність на безвідповідальність. Вона не лише кардинально заперечує вироблені соціально-правовою реальністю правила спів-буття індивідуумів, а й унеможливає їх нормальне функціонування. Іншими словами, кінцевою метою антицінності є трансформування Буття в Ніщо, що, у свою чергу, породжує невидиму боротьбу за першість та домінування. Простором для такої боротьби, звісно, виступає не лише соціально-правова реальність та внутрішній світ окремо взятої людини, але й віртуальна реальність, яка виступає середовищем скоєння кібернетичних злочинів.

Проте, в процесі вищезгаданих міркувань виникає зовсім доречне питання, а що ж насправді робить цінність цінністю? Який механізм формування ціннісного та антиціннісного? Хто формує такий критерій, та при необхідності руйнує чи підміняє його?

З позиції більшості дослідників аксіосфери, цінність та антицінність набувають свого статусу внаслідок формування у гносеологічного суб'єкта оціночного відношення до певного предмета, події чи явища, що у свою чергу висвітлює суб'єктивний характер будь-якої оцінки. Така суб'єктивна причетність демонструє нам нерозривний зв'язок між аксіологією та гносеологією. Адже будь-якій інформації передують напружений пізнавальний процес, від глибини якого залежить успіх нашого розуміння, а отже, і подальшої оцінки. Тож скоєння кібернетичного злочину є не скільки результатом хибності пізнавального процесу, що насамперед характерне для злочинів з необережною формою вини, стільки наслідком хибного уявлення про саму цінність, найкоротший шлях до її досягнення. Цінності задають «онтологічне підґрунття» самим актам оцінки, виступаючи можливими критеріями їх формування, оскільки новоствореним цінностям завжди передують так звані вічні цінності, які існують в позаісторичному контексті та можуть виступати в ролі оцінюючих цінностей для щойно сформованих.

Здатність до оцінки своїх дій та дій інших суб'єктів є визначальними при визначенні особи як суб'єкта права (злочину). Саме ця здатність автоматично виводить нас на проблему осудності особи, оскільки здатність до оцінювання своїх та чужих дій не може обходитися без здатності усвідомлення. Таким чином, відбувається своєрідна прив'язка осудності до інтелектуальних моментів вини. Адже усвідомлення дій кіберзлочинця, означає його можливість та здатність свідомо оцінювати характер своїх протиправних дій. Тобто, здатність оцінювання визначає особу (кібернетичного) злочинця як осудну особу. У протилежному ж випадку відсутність інтелектуального моменту призводить до звільнення від відповідальності.

Для кращого розуміння процесу оцінки слід з'ясувати три ключові елементи, без наявності яких будь-який оцінювальний процес стає неможливим. Першим елементом виступає предмет оцінки, тобто те, на що спрямовується оцінка. Згідно аксіологічного вчення, предметом може бути все, що завгодно, лише за умови позитивної значущості для оцінюючого суб'єкта.

Наступним елементом оцінювального процесу постає підстава для оцінки, яка є одним із найскладніших елементів процесу оцінювання, адже вона може бути виражена не лише явно, але й приховано. Йдеться про те, що суб'єкт може навіть і не замислюватися над самим процесом оцінювання та підставою, що провокувала його, оскільки вчиняє такі мислинневі операції на підсвідомому рівні, сприймаючи їх як належне.

Заключним елементом процесу оцінювання виступає сам суб'єкт оцінювання, який являється центральною категорією вищезгаданого процесу. В діянні кіберзлочинця завжди виражається ціннісне ставлення до певного об'єкта, на який він має бажання посягнути. Як уже неодноразово зазначалося, таким об'єктом у межах комп'ютерної системи виступає інформація, яка й становить, власне, сам об'єкт кібернетичного злочину.

Суб'єктний склад кібернетичних злочинів, на перший погляд, здається надто очевидним і вже давно розглянутим та вичерпаним представниками кримінально-правової науки. Тим не менше тут усе ж таки залишились не до кінця розглянуті питання зумовлені специфікою кібернетичних злочинів. Коло суб'єктів має варіативний характер та може піддаватися неодноразовому коригуванню, куди може включатися як окрема особистість чи певна соціальна група, так і суспільство загалом. Таке розмежування свідчить про неоднорідність соціальної структури суспільства, що зумовлює у свою чергу ієрархічну структуру цінностей.

Індивідуальний характер скоєння кібернетичних злочинів сьогодні трансформувалася до статусу колективного суб'єкта, залучаючи до скоєння все більше осіб, об'єднаних спільною метою, розділяючи ідентичні погляди на аксіологічну сферу. У такий спосіб утворюються угруповання кіберзлочинців, яких дуже часто у вузьких кулуарах комп'ютерних спеціалістів іменують «хакерськими групами». При вчиненні кібернетичного злочину «хакерською групою» має місце розподіл ролей, який також зустрічається у злочинах, що скоюються в емпіричній реальності. Але замість вогнепальної чи холодної зброї у хід вступає спеціально написане та скомпільоване програмне забезпечення, яке ми вже неодноразово розглядали в наших текстах. Основною формою скоєння кібернетичних злочинів є співучасть, яка об'єднує суб'єктів комп'ютерного злочину не лише спільною метою та ідеями, а й світом цінностей, без яких кібернетичний злочин просто втрачає сенс.

На логічному рівні процес оцінки виявляється у формі висловленої думки, яка знаходить свою об'єктивізацію в формі судження. Тут присутній екзистенціальний момент, оскільки судження – це насамперед «утвердження» пізнавального суб'єкта, який унаслідок судження (тобто оцінки) окреслює межі та спосіб власного існування, іншими словами, «привідкриває» модус свого існування у світі, даючи змогу ідентифікації власного буттєвого статусу. І саме через скоєння кібернетичного злочину відбувається самоствердження суб'єкта, адже він сам утверджує себе як певна цінність. Мається на увазі, чим більше скоєно хакером кібернетичних злочинів, тим більша його цінність. Проте звідси впливає цілком логічне запитання: з чийх позицій та в чийх очах особистість кіберзлочинця є цінністю? Відповідь не примусить себе довго чекати, адже наполегливо та кваліфіковано працюючи в «хакерській групі», кіберзлочинець набуває авторитет не лише у своїх колег, а також і в інших «хакерських формувань», які за складністю та успішністю скоєного комп'ютерного злочину оцінюють інтелектуальний рівень кіберзлочинця. Але, окрім оцінки дій кіберзлочинця з боку кримінального світу, його діяльністю часто цікавляться і працівники правоохоронних органів та спеціальних служб, пропонуючи на «вигідних умовах» плідну співпрацю. Тобто, кіберзлочинець тримає в курсі правоохоронні органи про всі відомі йому планування кібернетичних злочинів, а також в разі скоєння їх виконавців.

В екзистенціальному аспекті такі форми співпраці відображають несправжність буття, в якому існує особистість кіберзлочинця. Адже уникнення відповідальності у такий спосіб означає зраду своєму попередньому «екзистенціальному становищу», яке внаслідок свідомого вибору означає й свідому відмову від попередніх цінностей та ідеалів. Тож підміна ціннісного заради уникнення відповідальності за вчинене свідчить про перехід людини до несправжнього модусу існування у світі, оскільки підміна означає певний перехід як своєрідну відмову та відречення від попереднього буття.

Отже, важливим є той факт, що саме цінності й антицінності відіграють важливу роль у формуванні поведінки суб'єкта, структуруючи її відповідно до самостійно обраного чи нав'язаного ціннісного орієнтиру.

Таким чином, обрані цінності знаходять своє відображення у людських діях та вчинках, коригуючи останні в залежності від внутрішньо субстанційних властивостей аксіо-

логічних компонентів. У скоєному кібернетичному злочині знаходять своє відображення обрані чи нав'язані суб'єктові цінності, які й сформували в кінцевому етапі ту систему координат, якою керувався кіберзлочинець в процесі своєї діяльності. Тож такий стан справ підводить нас до висновку, що внутрішні субстанційні властивості аксіологічних компонентів беззаперечно зумовлюють наші вчинки.

Висновки. Значення цінностей у житті конкретно взятої особистості та суспільства зокрема розкриває значення й антицінностей, а також їх місце, роль і вагомість. Заборона певних дій як у віртуальній, так і в соціально-правовій реальності підкреслює провідне значення та цінність інформації, яка виступає невід'ємним атрибутом інформаційного суспільства. Адже, через ціннісне, пізнаємо антиціннісне, та навпаки. Через злочин ми пізнаємо сутність права. Через пізнання сутності кібернетичного злочину, ми структуруємо свої знання про інформацію, як важливий елемент процесу комунікації.

Процес такого співставлення є можливим лише із набуттям певного досвіду, який існує у вигляді низки гносеологічних процесів. На жаль, досвід у сфері протидії кібернетичним злочинам є незначним та щоразу вимагає детального та скрупульозного аналізу окремо взятої правової ситуації.

Список літератури

1. Пермяков Ю. Е. Лекции по философии права : Учеб. пособие. / Ю. Е. Пермяков Самара: Изд-во «Самарский университет», 1995. – 120 с.
2. Неновски Н. Право и ценности : монография / Н. Неновски ; пер. с болг. ; вступ. ст. и пер. В. М. Сафронова; под ред. В. Д. Зорькина. – М. : Прогресс, 1987. – 248 с.
3. Рабинович П. М. Социалистическое право как ценность : монография / П. М. Рабинович. – Львов : Изд-во при Львовс. гос. ун-те издательского объединения «Вища школа», 1986. – 167 с.
4. Лехциер В. Л. Феноменология «пере»: введение в экзистенциальную аналитику переходности : монография / В. Л. Лехциер; Федеральное агенство по образованию. – Самара : Изд-во «Самарский университет», 2007. – 332 с.
5. Максимов С. І. Філософія права: сучасні інтерпретації: вибрані праці: статті, аналітичні огляди, переклади (2003-2010) / С. І. Максимов. – Харків: Право, 2010. – 336 с.
6. Пермяков Ю. Е. Наказание как экзистенциальная ситуация / Ю. Е. Пермяков // Вестник Самарской гуманитарной академии. – 2010. – № 1 (7). Выпуск «Философия. Филология.» – С. 71-82.
7. Долгов К. М. От Киркегора до Камю : Очерки европейской философско-эстетической мысли XX века / К. М. Долгов. – М. : Искусство, 1990. – 397 с.
8. Кримінальний кодекс України. – К. : Видавничий дім «Скіф», 2006. – 152 с.
9. Про інформацію: Закон України від 2 вересня 1992 р. № 2658-ХІІ // Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
10. Чефранов А. Б. Проблемы застосування теорії цінностей у правових дослідженнях / А. Б. Чефранов // Проблеми філософії права. – 2005. – Т. III. – С. 327-337.
11. Касперски К. Записки исследователя компьютерных вирусов / К. Касперски. – СПб. : Питер, 2006. – 526 с.

Стаття надійшла 11.09.2015 р.

В. Б. Войчишин, асистент

Черновицкий государственный университет имени Ю. Федьковича

Кафедра философии и теории права

Университетская, 2, Черновцы, 58002, Украина

КИБЕРНЕТИЧЕСКОЕ ПРЕСТУПЛЕНИЕ КАК ЦЕННОСТНОЕ ПОНЯТИЕ

Резюме

В статье раскрывается специфика кибернетического преступления как коммуникативного, информационного феномена. Сквозь призму аксиологических элементов ценности и антиценности кибернетическое преступление представляет собой не только общественно опасное действие, но и ценностную или антиценностную информационную деятельность, которая направлена на нарушения события с другими в рамках кибернетического пространства.

Ключевые слова: кибернетическое преступление, ценность, антиценность, информация.

V. B. Voychyshyn, Assistant
Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University
the Department of Philosophy and Theory Legal
Universytetska St. 2, Chernivtsi, 58002, Ukraine

CYBERNETIC CRIME AS VALUE CONCEPT

Summary

The article unfolds the specificity of cybernetic crime as a communicative, information-caused phenomenon. Through the prism of axiological elements of the values and anti-values, cybernetic crime appears to be not just a socially dangerous act, but a valuable or anti-valuable informational activity which aims at the violation of co-existence-with-others within the cyberspace.

Key words: cybernetic crime, value, anti-value, information